

SS-divisjon Nordland forsvarte

HER ER KRIGENS SLUTT

April 1945: Det tredje rike er i ferd med å knekke sammen i kaos og kapitulasjon. I det okkuperte Norge sto 400.000 tyske Wehrmacht-soldater kampklare på sidelinjen. De var passive tilskuere i siste akt i et verdenshistorisk drama.

I sluttkampene i Nazi-Tysklands rykende ruinhauger var det norske SS-soldater som forsvarte Adolf Hitlers Berlin til siste patron.

Dette er et lite kjent kapittel i den annen verdenskrigs blodige saga.

Med fanatisk beslutsomhet fulgte nordmenn iført SS-uniform ordre, og slåss videre som sanseløse desperados mot overmakt og alle odds.

Norske SS-soldater i 20-års alderen kjempet innbitt med håndvåpen og bajonetter fra gate til gate, fra hus til hus, fra ruinhaug til ruinhaug mot Den røde armés soldater i Berlins sønderskutte inferno. De var blant de siste forsvare av Det tredje rike.

I førerbunkeren under Berlins ruinhauger satt Adolf Hitler som en

galning med blodskutte øyne og sendte ut desperate ordrer i øst og vest: hovedstaden skulle forsvares med alle midler. Den røde armé skulle få sitt endelige nederlag ved byens porter.

Der Führer hadde funnet en mann han mente var i stand til å stoppe russerne. SS-generalen Felix Steiner var blitt utnevnt til øverstkommanderende for de tyske styrkene som skulle forsvare Berlin.

Adolf Hitler hadde på dette tidspunkt avskrevet Wehrmacht, de ordinære tyske styrkene, som han anså for å være upålitelige og demoraliserte. Nå stolte han bare på Waffen SS, den militære gren av Nazi-Tysklands veldige SS-apparat.

Berlin til siste patron:

Her er en skadeskutt panservogn fra SS-divisjon Nordland i Berlins gater med døde og døende SS-soldater liggende rundt. Divisjonen ble pulversert i sluttkampene

RENSEREN FRA NORGE...

Med bajonettene klare kjempet nordmennene til siste patron, fra ruinhaug til ruinhaug, i blodige gatekamper mot russiske soldater da Den røde armé rykket inn i Berlin.

Naziføreren ga general Steiner ordre om å slå til mot 100.000 russere som sto oppmarsjert og kampklare for sluttoffensiven like utenfor Berlin.

SS-generalen forsto at Adolf Hitler hadde mistet den siste rest av bakkekontakt. Felix Steiner hadde bare 10.000 mann under sin kommando, stort sett folk fra SS-divisjonen Nordland. Han

Norske SS-soldater fra den 11. Waffen SS-divisjon Nordland var blant de siste forsvarene av Adolf Hitlers Berlin, i april dagene for femti år siden.

anså det for å være rene vanvidd å gå til angrep, nå hadde de full hyre med å forsvare byen. Hans konklusjon: Adolf Hitler har tørnet! SS-generalen ville ikke utføre gal-mannsordren fra førerbunkeren.

Da Adolf Hitler forsto at Felix Steiner nektet å adlyde ordre, ble han fra seg av raseri og ville avsette ham. Men SS-generalen overså kaldt alt som kom fra førerbunkeren, Adolf Hitler hadde i realiteten ikke lenger kontroll med hva som foregikk oppe i virkeligheten, der kampene etterhvert utspilte seg inne i selve byen.

Det var 11. Waffen SS-divisjon Nordlands skjebe å bli drevet fra skanse til skanse, fra

Leningradfronten til Berlins ruiner, som bølgebryter for russernes storoffensiv.

Divisjonen ble satt opp i 1943, da et av regimentene i 5. SS-divisjon Wiking, en av elite-divisjonene, ble trukket ut og dannet grunnstammen i den nye divisjonen.

Anslagsvis 2.500 nordmenn og dansker tjenestegjorde i SS-divisjon Nordland, hovedsakelig i regimentene Norge og Danmark, sammen med tyskere eller tyskattede menn fra andre land.

Da sluttkampene om Berlin tok til, var SS-divisjon Nordland, sammen med to nedslitte Wehrmacht-divisjoner, de eneste regulære styrker som var i stand til å forsvare byen, under general Steiners ledelse.

SS-divisjon Nordland var på det tidspunktet forsterket med 300 franske SS-soldater fra 33. grenaderdivisjon Charlemagne og en bataljon latviske SS-soldater fra 15. grenaderdivisjon.

SS-sjefen Heinrich Himmler, som på tampen var mest opptatt med å på ønske ut en fluktplan for

...men Jensen lurte både døden og russerne

**SS-genera-
len Felix
Steiner,
den første
sjefen for
elite-
divisjonen
Wiking i
felttoget
mot Sovjet-
Unionen i
1941, ledet
forsvaret
av Berlin i
april 1945.
Han nektet
å utføre
gale-
manns-
orden fra
fører-
bunkeren
under
ruinhaug-
ene.**

**Tekst /
foto:
Olsen
Media**

**Rap-
port:
Olsen
Media**

å redde sitt eget skinn, hadde motstrebende og etter mye om og men sendt inn sin eskorte-bataljon på 600 mann for å styrke forsvaret.

SS-divisjon Nordland hadde fått brutal medfart av Den røde armé hele veien fra Leningrad til Berlin, der divisjonen i sluttkampene i realiteten ble pulverisert. Bare en håndfull av de norske SS-soldatene overlevde, og det er fortsatt mange blanke sider i dette blodige kapittel av verdenskrigens siste dager i Berlin.

Den amerikanske krigshistorikeren George H. Stein har pekt på at de slåss ofte med større beslutsomhet enn tyskerne selv, fordi det eneste som ventet dem i deres hjemland var en rettsak for landssvik.

I den desperate kampen for å hindre at russerne tok Berlin, var det vest-europeiske Waffen SS-enheter som utgjorde ryggraden i forsvaret. Og det er ganske sikkert noe av ironien i den nyere historie, at blant de siste forsvarere av Førerens omringede hovedstad, var nordmenn og dansker fra SS-divisjon Nordland, en gruppe franske SS-menn fra divisjon Charlemagne og en bataljon latviske SS-menn fra 15. SS-

**kamp-
feller på
en dra-
kjerre
som han
sleper
etter seg
fra det
proviso-
riske
lasarettet
i kjeller-**

divisjon. Waffen SS og medlemmer av Hitlerjugend kjempet mest beslutsomt. Ved siden av å bekjempe fienden, ble unge offiserer fra Heinrich Himmlers eskorte-bataljon omgjort til "flygende" felt- og standretter som jaktet på desertører og hengte dem i nærmeste lyktepæl.

Disse standrettene besto stort sett av meget unge SS-offiserer, blinde og fanatiske. Men de tjente formålet: Håpet om forsterkninger, samt frykten for standrettene, bidro til å samle soldatene.

**SS-soldatene fra
divisjon Nordland var
fortsatt i kamp ved
månedsskiftet april/mai
da de fikk rede på at
Adolf Hitler var død, og
at Berlin var i ferd med å
bli overgitt til russerne.**

I løpet av natten gjorde de et desperat forsøk på å bryte gjennom de russiske linjene, men ble drevet tilbake.

Berlin, tirsdag 1. mai 1945. I et inferno av eksploderende bomber, knitrende maskingeværer, drønnende stalinorgler og artillerigranater, svetter en ung nordmann seg gjennom ruinhaugene.

Russerne er i ferd med å nedkjempe den siste rest av motstand i bitre og blodige gatekamper. Det er bare timer igjen før Berlin er under russisk kontroll.

**SS-soldat Rolf Jensen
fra Norge har avfyrt sin
siste patron. Han er ute
på sitt siste oppdrag for
Waffen SS og Det tredje
rike. Han frakter sårede**

**restauranten Mateus
Keller til
Olympiastadion.**

**Stadion er forvandlet
til skueplass for krigens
gru og elendighet, en
samlingsplass for dø-
ende, halvdøde og hardt
sårede soldater som
kjempet til det siste for en
maktsyk despot.**

**Krigen er slutt for
Jensen fra Norge. Han
flekkes av seg SS-unifor-
men og ifører seg sivile
klær som han har tusket
til seg.**

Han har ingen illusjoner. Han vet at han vil bli ekspedert hinsides med et nakkeskudd hvis russerne finner ut at han er norsk SS-soldat på tysk jord. Men han er bare 20 år og vil leve litt lenger. Derfor satser han på en bløff.

Han utgir seg som norsk arbeider som tyskerne har tvangsendsent til Berlin. Det sier han til en russisk offiser, da han blir tatt.

- Amerikanerne har besatt Norge, påstår russeren.

- Norge skulle heller ha vært besatt av Den røde armé, sier Jensen.

Russerne smiler, og slipper nordmannen fri.

Slik kom SS-soldat Jensen hjem. Av rundt 4.000 nordmenn som tjenestegjorde som frontsoldater i Waffen SS i den annen verdenskrig, falt tusen, eller hver fjerde mann. De som kom hjem igjen til Norge fikk jevnt over tre års fengsel.

Berlin, onsdag 2. mai 1945. Oberstürmführer Kaj Berg fra Danmark, løytnant i divisjon Nordlands fjerde kompani, har avfyrt sin nest siste

patron. Han har ett skudd igjen.

Panservognen hans står skadeskutt i skjul bak Luftfartsdepartementets ruiner.

Han kryper fra kjeller til kjeller, fra hus til hus, for å finne sjefen og få nye ordre. Han finner sjefen. Han er dørgende full, og skriker på tysk: "Der Führer ist tot, machst was du willst!" Føreren er død, nå kan du gjøre hva du vil!

Berg vet hva han vil. Han vil overleve, han må vekk fra Berlin, gjennom russernes linjer. Som SS-soldat er han dødsdømt hvis han faller i russernes hender. Ferden går fra Friedrichsstrasse til Brandenburger Tor og Franssicher Platz - hele tiden under jorden, fra kjeller til kjeller, gjennom kloakker og T-baner.

Ved Hotel Adlon må han opp for å ta seg ned i nye kjellere. En granat eksploderer bak ham. Beina gir etter.

Krigen er slutt for SS-løytnant Berg. Han har ett skudd igjen. Han trekker pistolen og setter den for tinningen. Da ser han Røde Kors-flagget. Det vaier over Hotel Adlon.

Han kaster pistolen og trekker seg ved hjelp av armene over gaten. Er fransk sykepleierske sleper ham inn. Hun hjelper ham med å fjerne SS-distinksjonene. Overfor russerne oppgir han falsk navn og identitet. Han klarer seg.

Jensen fra Norge og Berg fra Danmark var blant de få som overlevde da SS-divisjon Nordland ble sønderknust i et avsidig forsøk på å forsvare Berlin i Det tredje rikes siste timer.

SPÅDAMER

Ser din fremtid i kort

829 99 176

EXPO-SALE KR.21,90/min - 22 11 35 03